mřimoniū purꝰ illo. nullū ſancꝰ. in oi optʒ cõſentire
Itē ſi q̄ mulier dicat. cõſentio in te vt tñ nõ cognoſcas
me nõ ē mřimoniū. ergo ſi iſta conditio ē ɔtra ſubſtāti
am mřimonij. ergo tenet̃ cõſentire in copulā carnalem
Itē mřimoniū ad h̄ inſtitutū ē vt ſint duo in carne vna
ergo necc̄ ē ad h̄ ꝙ ſit mřimoniū ꝙ carnalit̃ vniant̃. vel
in carne vel in volūtate. ergo nõ ē mřimoniū ſine car
nali copula. Cõtra mgr̃ dic̄ in lr̃a ꝙ ɔſenſus cohabita
tionis vel carnalis copule nõ facit cõiugiū. Itē in diſ.
xxx. d̄r cõſenſit Maria in copulā mřimonialē ſʒ nõ in
copulā carnalē. Itē h̄ ipm expſſe dic̄ Hug. in li. de vgi
nitate marie. ⁊ tñ ex cõſenſu ſuo mřimoniū contraxit. gͦ
nõ optet in carnalē copulā cõſentire. Itē rõe vī. q2 nu
lus cõſentiēs in actū carnis ē vgo pfecte. btūs Ioh. ē v
go pfecte. gͦ nõ cõſenſit in actū carnis. ⁊ cõſenſit ī mřī
moniū. q2 de nuptijs a dño ē vocatꝰ. gͦ ⁊c. Itē nullꝰ cõ
ſentiens ⁊ vouēs cõtinētiā vginalē põt ſine pctõ cõſen
tire in actū carnis. btā vgo vouit ſic̄ dic̄ augꝰ. ⁊ ipa in
nuit in rñſiõe ſua q̄ dixit. gͦ peccauit ſi in actuʒ ſiue in
carnalē copulā cõſenſit. ⁊ cõſtat ꝙ ſine pctõ nupſit. gͦ
⁊c. Itē poſſibile ē int̃ duos eē plenū mřimoniū ⁊ pfe
ctum ſine cõmixtiõe carnali. gͦ poſſibile ē ꝙ aliq̄s con
ſentiat in mřimoniū nõ cõſentiēdo ī cõmixtiõnē carnalē
28 ſi h̄ põt eē in re ⁊ effectu. põt eē in cõſenſu ⁊ cā. Rͦ. dd.
ꝙ q̄rūdā opinio fuit ꝙ ad h̄ ꝙ cõtrahat̃ mřimoniū necc̄
ē abſolute cõſentire in copulā carnalē. Et dicūt hi ꝙ be
ata vgo ⁊ iohēs cõſenſit. tñ ſine pctõ. q2 iohēs nec voue
rat nec ꝓpoſuerat vginitatē ſuare btā vgo q2 nõ voue
rat. ſʒ tñ ꝓpoſuerat. Sʒ h̄ opinio iniuriaʒ facit vgini
glorioſe. q2 q̄uis excuſet a culpa. minuit tñ vginitatis
eiꝰ gloriā. vt iā nõ debeat vgo ſup oēs vgines nūcupa
ri. qđ nr̃ refugit animꝰ pit̃er ⁊ auditꝰ. Vñ h̄ opinio ſatꝭ
cõueniēter a mgr̃o Hug. reprobat̃. Alioꝝ opinio fuit
⁊ iſtiꝰ fuit altiſiodoꝝ ꝙ necc̄ ē cõſentire. in copulā car
nalē. nõ in pticulari ſʒ in vniuerſali. nõ explicite ſʒ im
plicite. optet eñ cõſentire in copulā cõiugalē q̄ cõtinet
q̄ttuoꝝ. ſ. cohabitatiõeʒ. mutuū obſequiū. mutuā corpo
rū ptãtē. ⁊ copulā carnalē. Sʒ illđ nõ vī ſufficiens. q2
cõſtat ꝙ btā vgo bñ ſciebat legē cõiugij. ⁊ ſciebat expli
cite. ⁊ cogitabat đ actu cõiugū. aut gͦ ɔſentiebat aut diſ
ſētiebat. Si ɔſētiebat. redit pmū icõueniēs. Si diſſētie
bat. gͦ nec in generali nec ī ſpeciali cõſentiebat. Tertia
opinio ē ꝙ optet cõſentire in carnalē copulā vl' abſolu
te vel ſub cõditiõe. viʒ niſi deꝰ alit̃ diſponat. vel ſi pla
cuerit deo. ⁊ tali mõ cõſenſit vgo btā vt vī dicere btūs
augꝰ. ⁊ h̄ nõ repugnat vginitati. Sʒ certe oīs q̄ recte
cõſentit. talit̃ cõſentit. Preterea nõ ē cõſenſus cõditio
natꝰ ſʒ abſolutꝰ ille q̄ mřimoniū facit. ⁊ maxime cū non
ſtet cõditio. deꝰ āt nolebat vginē carnalit̃ copulari vi
ro. ⁊ ꝓpterea dđm ꝙ cõſenſus q̄ mřimoniū fac̄ ē cõſen
ſus in mutuā ſuoꝝ corpoꝝ ptãtē. Et h̄ ſonāt vba cū di
cunt. accipio te ī meā vel ī meū. ⁊ ſic cõſenſit btā virgo
29 ⁊ ioſeph. Sʒ notādū ꝙ alit̃ dat̃ ptãs corpis ī ɔtracti

one mřimonij. alit̃ in cõſūmatiõe. In ɔtractiõe ita dat̃
vni vt nõ poſſit illo viuente dari alij. ita etiā dat̃ illi vt
ius hēat petēdi. ⁊ necc̄ ſit reddere petēti niſi moriat̃ mū
do p votū caſtitatꝭ ſolēne ⁊ ingreſſū religiõis. Qm̄ igit̃
btā vgo diuina iſpiratiõe vouerat. vel forraſſis ipſiꝰ io
ſeph relatiõe ꝙ nunq̄ʒ vellet vti eiꝰ corpis ptãte. ſʒ eiꝰ
cuſtodire vginitatē. iđ potuit ⁊ debuit ei cõmitti ſiue da
ri. Sciebat etiā ꝙ ſi vellet exigere. ꝙ poſſet publicādo
votū ɔtraire. Et ſic pʒ iſtđ. Si gͦ volumꝰ iſtā mutuaʒ
corpoꝝ ptãtē vocare copulā ɔiugalē. ſic btā vgo ɔſen
ſit in copulā vt oēs nubētes. In mřimonij aūt ɔſūmati
one oīno trãſfert̃ ptãs. ita ꝙ nec voto ꝑuato nec ſolen
ni poſſit petēti debitū aduerſari. vñ glorioſa vgo mřī
moniū ɔſenſit cõtrahere. ſʒ certa fuit ꝙ nūq̄ʒ mřimoniū
ɔſūmaret. ⁊ h̄ ſciuit ſpūſſci reuelatiõe vl' ioſeph relati
one. vel q2 cõſiderabat de voti publicatiõe. q2 ī lege pce
ptū erat ſuare. ſʒ nullꝰ fuerat auſus h̄ vouere. ⁊ h̄ tan
git̃ in libello illo quē trãſtulit hiero. de natiuitate Ma
rie. q̄ q̄uis ſit apocriphꝰ. ɔtinet tñ mĺta veriſſima Ad 30
illđ gͦ qđ obī ꝙ velle nubere dānabile ē. dđm ꝙ hiero.
loq̄t̃ de illis q̄ volūt nubere ex carnis petulātia. ⁊ tales
magꝭ appetūt ɔiūctionē corpoꝝ q̄ʒ aīaꝝ. Ad illđ quod 31
obī ꝙ in oīa frat̃ ⁊ ſoror pterq̄ʒ in copulā carnalē poſſʒ
cõſentire. dđ. ꝙ falſū ē. nõ eñ pñt ſibi ſuoꝝ corpoꝝ da
re mutuā ptãtē. Vñ alt̃ põt alij nubere alio ɔtradicēte
Ad illđ qđ obī ꝙ dic̄ augꝰ. ꝙ ɔſenſit in copulā carna 32
lē. dđ. ꝙ illđ ītelligit̃ q2 ɔſenſit ī mutuā corpoꝝ ptãtē q̄
ad carnalē copulā ordinat̃. nõ tñ đ necc̄itate. ⁊ btā vgo ī
illā mutuā corpoꝝ ptãtē abſolute ɔſenſit. reſiduū vo. ſ.
ordiatõeʒ in actū diuine diſpoſitiõi cõmiſit. credēs ſp ꝙ
dñs ipaʒ ſuaret ſine macl'a. Exēplū ē de btā cecilia Ad 33
illđ qđ obī ꝙ ɔditio illa īpedit. dđm ꝙ vez ē ɔtra colla
tionē mutue ptãtis. in ɔſenſu eñ in copulā ɔiugalē da
tur ptãs petēdi debitū. licet nõ teneat̃ ad ſtatim. ſi viā
hʒ p quā euadere poſſit. q̄ ⁊ ſi nõ erat nota oibꝫ. erat tñ
nota ſpūalibꝫ mētibꝫ. ſic̄ certū ē nobis de glorioſa vgie
⁊ ꝓbabilꝰ pſumit̃ de ioſeph. qm̄ h̄ nõ ē iurꝭ poſitiui ſʒ
magis ē iurꝭ diuini. Ad illđ qđ obī ꝙ ē ꝓpt̃ carnalē co 34
pulā. dđm ꝙ vez ē ꝙ pma ⁊ pncipalis īſtitutio ad h̄ fu
it. ⁊ tñ h̄ nõ ē tota rõ ſiue cā mřimonij. ſic̄ melꝰ patebit
īfra. imo etiā fidei ⁊ ſacri. ⁊ mutue educatiõis. ⁊ h̄ ſup
determiatū ē vbi agit̃ vtrū carnal' copula ſit de īegritate
ſacri. Hec aūt ſine piudicio dicta ſint maxime ꝓpt̃ re
uerētiā vgis. nõ. n. poſſumꝰ negare q̄n int̃ Mariam ⁊
ioſeph fuerit verū ɔiugiū. cū h̄ dicat ſcptura euāgelica
⁊ ſci oēs in h̄ ɔſentiāt. Rurſus pietas fidei ⁊ reueren
tia vginis nõ patit̃ nos ſentire ipiꝰ beatiſſimā ⁊ puriſ
ſimā ⁊ integerrimā aīam ad opꝰ carnis fuiſſe aliq̄ʒtulū
inclinatā. nec credo ipaʒ in dubio ſe ſup h̄ poſuiſſe Si
q̄s tñ aliter dicat. dū tñ virgini non faciat iniuriā. nõ
ē magna vis faciēda. Cauēdū ē eñ diligēter vt honor
domine noſtre in nullo ab aliquo minuat̃. q̄ etiā in peri
culo capitis debebat integer cuſtodiri.

Diſt. xxix. Conſenſus qui eſt efficiens mři monij cā nõ dʒ eē defectiuꝰ ex aliq̄ interiori ſcʒ voluntate.

Oportet etiā ɔſenſum cõiugalē liberū eē a coa
ctiõe ⁊c. Supra egit mgr̃ de cõſenſu q̄ deficit a
pte exteriori. h̄ agit de ɔſenſu q̄ deficit defectu ī
teriori. ſ. a rõne voluntarij. tñ iſte ⁊ pcedēs. ⁊ iteriꝰ ⁊ exte
riꝰ deficit. Sʒ h̄ p arrationē deꝫ eē ītelligēdū ē. Cõſen
ſus aūt duplr̃ deficit. aut a pte volūtatis p coactioneʒ
aut a pte rõnis p errorē. Iđ pmo q̄rit̃ vtrū ɔſenſus coa
ctus faciat mřimoniū. Scđo vtrū erroneꝰ. infra. xxx.
di. nec ſolū coactio īpedit vel excludit ɔſenſū ⁊c. Pria
ps hʒ tres ptes. In pma vitatē determiat. In ſcđa expla
nat ibi. Ex his apparet cõiugia fieri ⁊c. In tertia vo il
lud qđ determiat circa mřimoniū applicat ad ſponſalia
ibi. Cõſentire autē probat qui euidenter nõ ɔtradicit.

¶ Queritur h̄ de ſitu huiꝰ ptis. videt̄ eīm male hic ſituari
q2 ſi coactio ē impedimētū mr̄imonij. ḡ in illo capitulo
debꝫ determinari vbi agit̄ de impedimētis mr̄imonij. R̄o.
dōm q̄ q2 mḡr agit hic de mr̄imonio a pte cauſe efficien
tis. ⁊ cauſa efficiens eſt conſenſus. nō qlibet ſꝫ plenus
⁊ plenitudo cō
ſenſus deficit
ſ̄m modos p̄di
ctos. idō h̄ agit
de coactione et
errore. ¶ Infra
DI·XX agit de pſonaꝝ
IX legitimitate. et
quia illa multiſ
mōis pōt p̄uari
⁊ p ꝯn̄s mr̄imo
niuꝫ impediri.
idō inferiꝰ agit
de multis ipedi
mētis. ⁊ hec eſt
Urbanꝰ papa rō quare tracta
tus ille ab h̄ ſe
parat̄. q2 rō im
pediendi venit
ex alio gn̄e cāe.

1 a ¶ Nequaq̄ꝫ
eam inuitam ac
renitentē eiuſdē
viri cogas cōiu
gio copulari ⁊c̄.
Ponat̄ q̄ aliq̄
cōſentiat in ali
quem p nunciū
⁊ an̄ aduentum
nuncij peniteat
⁊ nolit conſenti
re. vtrū ſit com
pellenda. Et q̄
ſic videt̄. quia
ſi poteſtatē ſuā
cōmiſit procu
ratori. tūc ita ra
tum ē. q2 pcura
tor facit. ſicut ſi
papa faceret.
ergo ſi procura
tor ⁊ nūciꝰ ꝯſen
tiat. quātūcūq̄ꝫ poſtmodū reclamet. videt̄ q̄ ſtet matri
moniū. Sed contra. ponat̄ q̄ ſtatim ex quo penitet an
teq̄ꝫ nuncius p̄ueniat. cū alio contrahat. conſtat q̄ ma
trimonium eſt. cum adhuc aliū nō ſit obligatꝰ. ergo ali
ud matrimonium non ſtat. Itē nō fit matrimoniuꝫ ni
ſi p mutuū conſenſum. conſenſus aūt mutuus nullus
eſt niſi ſimul ſit actu vel habitu. ergo ſi penitet anteq̄ꝫ
tunc conſentiat. patet ⁊c̄. Querit̄ ergo vtrum mr̄imo
nium poſſit cōtrahi inter abſentes. R̄o. dōm q̄ ſi aliq̄s
conſentit in abſentē p procuratorem pōt fieri mr̄imo
niū. nō ſolū ſponſalia cōtrahi. dū tn̄ cōſtet vtrūq̄ꝫ con
ſentire. ſicut in p̄ſentiarū pōt vnꝰ alteri conſenſum ex
primere p interpoſitam pſonā. Ex aūt q̄rit̄ vtꝝ ipa pe
nitente mr̄imoniū cōtrahat̄. dōm q̄ reuera ſi nō an̄ pe
niteat q̄ꝫ ille ꝯſentiat. res ē ſalua. Et ſi penitet in corā
⁊ reclamet in ſigno in conſpectu teſtium per quos poſ
ſit probari. vtpote negando vel matrimonium cū alia
contrahendo. reuera non eſt matrimoniū. nec in ꝯſpe
ctu dei nec in cō
ſpectu eccl'e. q2
ꝯſenſus nō ſibi
ꝯcurrunt maxi
me ſi fec̄ quod
in ſe fuit. vt re
uocatio volun
tatis eiꝰ ad nū
cium perueni
ret. ⁊ hoc patet
quia ſi ſtatiꝫ ex
quo penitet cū
alia cōtraheret
matrimonium
eſſet. Ex obijci
b tur q̄ dedit al
teri ſuam pote
ſtatem dicēdū
q̄ ſemper intel
ligitur poteſta
tem ad hūc actū
dare conſenſu
in ipſo remanē
te. qui eſt de eſ
ſentia matrimo
nij. interiꝰ in fa
cie dei. ⁊ exteriꝰ
in facie eccleſie

b ¶ Verumta In li. pam decretarum.
men qui inuiti 2
⁊ coacti coniū
cti ſunt ⁊c̄. Ui
detur dicere q̄
ſi non reclamat
q̄ eſt matrimo
nium. Contra.
illud pōt ēē ex
negligentia. ſꝫ
negligentia nō
ſupplet locum
conſenſus. er
go non videtur
q̄ ſit mr̄imoniuū. R̄o. dicēduꝫ q̄ ſ̄m faciem eccleſie cō
ſenſus p̄ſumptus matrimoniuꝫ facit. quādo ſcilicet p
babiliter preſumitur q̄ conſenſus ille ſit maritalis.
Hoc autem poteſt eſſe tripliciter. primo modo quan
do conſentit ore. Secundo vero quando ⁊ ſi non con
ſentit ore. tamen voluntarie conſentit in carnale opus 3
petendo ⁊ reddendo quod exigitur. Tertio modo quā
do reclamare poteſt et habet locum ⁊ tempus et non
reclamat. conſentire preſumitur. et ideo amplius non
auditur. immo in facie eccleſie pro matrimonio habe
tur. non propter negligentiam ſed propter conſenſuꝫ
qui creditur inclinatus et voluntarius ſimpliciter. q̄ꝫ
uis in principio fuerit coactus.

Querit ⁊ determinat verita
tē. vtrū ꝯſenſus coactus faci
at matrimoniū. a

Oportet autē ꝯſenſum cō
iugalē liberū ēē
a coactōe. Coactus eīm ꝯſenſꝰ
qui nec ꝯſenſus appellari de
bet cōiugiū nō facit ſic̄ teſtat̄
Urbanꝰ papa ſcribēs ſancto
regi arroganū in hec v̄ba De
nepti tue ꝯiugio quā te cuidā
militi daturū neceſſitati inſtā
te articulo ſub fidei pollicita
tōe ꝯfirmaſti hoc eq̄tate dictā
te decreuimꝰ vt ſi illa virū illū
oīno vt dr̄ renuit. ⁊ in eadē vo
luntate perſiſtit. vt viro illi ſe
a prorſus deneget nupturā.[a] ne
q̄q̄ꝫ eā īuitā ac renitētē eiuſdē
viri cogas ꝯiugio coplari. Idē
Si vero eſſe ꝯſtiterit qd̄ nobis
legati iordanis principis retu
lerūt. ſcꝫ q̄ ipe coactꝰ ⁊ dolens
filiā ſuā flētē ⁊ p viribꝰ renitē
tē raynaldo deſpōſauerit. q̄m
legū ⁊ cāonū auctas talia ſpō
ſalia nō approbat. ne ignoran
tibꝰ leges ⁊ canōes nimis du
rū videat̄. ita ſniam tpamꝰ. vt
ſi princeps cū aſſēſu filie id qd̄
ceptū eſt pficere voluerit ꝯce
damꝰ Sin autē legatꝰ nr̄ vtraſ
q̄ ptes audiat. ⁊ ſi nihil fuerit
ex pte rainaldi qd̄ ampliꝰ impe
diat. ab ipſo iordane ſacr̄m q̄
cōſtet h̄ que dicta ſūt accipiat
⁊ nos cāonū ⁊ legū ſcripta ſe
quētes. deinceps nō p̄hibemꝰ
quī alij viro ſi voluerit p̄dicta
eiꝰ filia tn̄ ī domino nubat.

¶ Explanat veritatē determi
natam. b

Ex his apparet ꝯiugiū fieri ī
ter ꝯſentiētes ⁊ ſpōtaneos nō
īnt̄ renitētes ⁊ īuitos.[b] Verū
tn̄ q̄ īuiti ⁊ coacti ꝯiūcti ſ̄t. ſi po
ſtea ab aliq̄ tpis ſpacio ſine cō
tradictione ⁊ q̄rimōia cohabi
tauerint (facultate diſcedēdi
vel reclamādi habita) conſen
tire videt̄. ⁊ cōſenſus ille ꝯn̄s
ſupplet. qd̄ p̄cedēs coactio tu
lerat.

¶ Applicat ad ſpōſalia qd̄ cir
ca matrimōiū determiat. c

Conſentire aūt p̄bat̄ qui eui
dent̄ nō ꝯtradic̄ ſcd̄m illud In
ſpōſalibus eoꝝ ꝯſenſus exigē
dus ē quoꝝ in nuptijs deſide
rat̄. intelligit̄ tamē ſemp patri
filia ꝯſentire niſi euident̄ diſ
ſentiat. Itē ſpōſalia ſic̄ nuptie
ꝯſenſu fiūt ꝯtrahētiuꝫ. ⁊ idō ſic̄ ī
nuptijs. ita et in ſponſalibꝰ pa
triſfamilias filiā ꝯſentire opor
tet. q̄ ſi patris volūtati non re
pugnat cōſentire intelligitur